

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om screening af udenlandske investeringer i Unionen og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/452 KOM (2024) 23

Nyt notat

1. Resumé

Europa-kommissionen (Kommissionen) har den 24. januar 2024 fremsat et forslag til en ny forordning for screening af udenlandske direkte investeringer. Flere evalueringer har vist, at der er stor forskel på EU-medlemslandenes screeningsmekanismer og hvilke sektorer, der betragtes som kritiske. Det udgør en potentiel trussel og mulighed for omgåelse. Forslaget har derfor til formål at mindske risikable investeringer og omgåelse. I dag kan medlemsstater frivilligt indføre investeringscreeningsordninger. Kommissionen lægger op til at gøre det obligatorisk for alle medlemsstater at indføre investeringscreeningsordninger. Forordningen vil eksplicit også omfatte investeringer mellem selskaber inden for EU, hvor selskaberne reelt kontrolleres fra tredjelande. Med forslaget bliver det obligatorisk for medlemslandene at screene investeringer i virksomheder, der er økonomisk aktive inden for bestemte kritiske sektorer og teknologier, som Kommissionen får mulighed for at definere og fastlægge. Forslaget gør det samtidig obligatorisk at screene investeringer i virksomheder, der deltager i fælleseuropæiske infrastrukturprojekter samt forsknings- og udviklingsprogrammer. Endelig foreslås en risikobaseret tilgang, hvor særligt risikable sager skal deles mellem medlemslandene og Kommissionen.

Det vurderes, at der vil være behov for visse tilpasninger i det danske regelsæt. Forslaget vurderes at have positiv betydning for samfundsøkonomien og investeringsklimaet i Danmark, idet der sikres en større grad af lige konkurrencevilkår internt i Unionen. Der forventes begrænsede erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark, da nuværende, national regulering allerede i stort omfang indeholder tilsvarende bestemmelser.

Regeringen støtter forslaget og ser behov for en mere fælles tilgang til investeringscreening på tværs af EU. Regeringen finder det vigtigt, at nationale screeningsmekanismer omfatter teknologier og infrastruktur, der er kritisk for EU og Danmark. Det er centralt for regeringen at fastholde balancen mellem nationale kompetencer inden for national sikkerhed og forsvar samt Kommissionens kompetencer i relation til international handel og det indre marked. Regeringen støtter oprettelsen af en fælles EU-database over investeringscreeningssager, at samarbejdet mellem medlemsstaterne gøres mere operativt, og at de administrative byrder mindskes.

2. Baggrund

Kommissionen præsenterede den 24. januar 2024 pakken for økonomisk sikkerhed. Pakken har til formål at understøtte EU's økonomiske sikkerhed, samtidig med, at EU stadig er åben for handel, investeringer og forskning i EU. Pakken indeholder 1) En meddelelse om den økonomiske sikkerhedsstrategi, 2) forslag til revideret investerings screeningsforordning, 3) hvidbog om eksportkontrol, 4) hvidbog om udgående investeringer, 5) hvidbog om forskning og udvikling inden for teknologier med dobbelt anvendelse og 6) rådshenstilling om forskningssikkerhed. Der udarbejdes særskilte grund- og nærhedsnotater for pakkens elementer.

Forslaget om screening af udenlandske investeringer i Unionen er oversendt til Rådet den 4. marts i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 207 og 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Kommissionen og Den Europæiske Revisionsret har gennemført evaluering af den eksisterende investerings screeningsforordning fra 2020. Evalueringerne peger på, at der er store forskelle i medlemslandenes screeningsmekanismer og hvilke sektorer, der betragtes som kritiske. Forskellene udgør en potentiel trussel, idet andre medlemslande ikke får mulighed for at afgive bemærkninger til investeringer, der potentielt udgør en risiko for dem. Desuden mangler fire medlemslande forsat at indføre screeningsmekanismer. Den nuværende forordning indeholder en samarbejds mekanisme, hvor medlemslandene fortroligt kan udveksle oplysninger om konkrete sager via en sikret platform. De sager, der sendes i EU-høring i mekanismen, bliver ikke risikovurderet ift. om de ligger inden for anvendelsesområdet. Derfor sendes mange ukritiske sager i EU-høring, hvilket risikerer at overbebyrde samarbejds mekanismen.

Desuden er der behov for ensretning af nationale procedurer, så sammenlignelige regler anvendes i sammenlignelige situationer. Dette med henblik på at undgå unødige begrænsninger af de frie kapitalbevægelser.

3. Formål og indhold

Formålet med forordningen er at mindske risikable investeringer og omgåelse. Kommissionen lægger op til at gøre det obligatorisk for alle medlemsstater at indføre investerings screeningsordninger. I dag kan medlemsstater frivilligt indføre investerings screeningsordninger. Forordningen vil eksplicit også omfatte investeringer mellem selskaber inden for EU, hvor selskaberne reelt kontrolleres fra tredjelande. I dag omfattes sådanne selskaber kun, hvis de alene og entydigt er oprettet mhp. at omgå screening.

Forslaget indeholder som noget nyt en obligatorisk liste over følsomme sektorer. Disse sektorer skal som minimum indgå i medlemslandenes nationale screeningsordninger. Det drejer sig om virksomheder, der er aktive inden for følgende områder og teknologier:

- Produkter med dobbelt anvendelse
- Militær teknologi og udstyr
- Finansiell Infrastruktur
- Kritiske medicinalprodukter, som er defineret i EU's liste over kritisk medicin fra december 2023
- Nærmere specificerede undergrupper af følgende teknologier, som Kommissionen i sin henstilling fra oktober 2023 har udpeget som særligt kritiske:
 - Halvlederteknologier
 - Teknologier vedrørende kunstig intelligens
 - Kvante-teknologier
 - Bioteknologier
 - Avanceret konnektivitet, navigation og digitale teknologier
 - Avancerede sensorteknologier
 - Rum- og fremdriftsteknologier
 - Energiteknologier
 - Robotteknologi og autonome systemer
 - Teknologier vedrørende avancerede materialer, fremstilling og genanvendelse.

Desuden gøres det med forslaget som noget nyt obligatorisk at screene investeringer i virksomheder, der er en del af eller deltager i infrastruktur, projekter eller EU-programmer af betydning for Unionen som bl.a. rammeprogrammerne for forskning og innovation (Horizon 2020 og Horizon Europe), rumprogrammet, de transeuropæiske transport- og energinetværk (TEN-T og TEN-E), Digital Europe-programmet, EU4Health-programmet samt også vigtige projekter af fælles europæisk interesse (IPCEI). Kommissionen lægger op til, at den gennem delegerede retsakter vil få mulighed for at udvide listen. Således vil Kommissionen med forslaget få betydelig medbestemmelse i hvad der skal screenes for i de nationale ordninger.

Ift. kritisk infrastruktur fastholdes de enkelte medlemslandes egne definitioner heraf. Dog henvises som noget nyt til både direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed (CER-direktivet) samt direktivet om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i Unionen (NIS2-direktivet). Under CER-direktivet skal medlemslandene bl.a. identificere kritiske virksomheder inden juli 2026. Med forslaget vil medlemslandene forpligtes til at vurdere kommende investeringers mulige påvirkning af disse enheder.

Med forordningen foreslår Kommissionen som noget nyt at filtrere hvilke sager, der deles i samarbejdsmekanismen, så kun risikovurderede sager bliver delt. Sagerne vurderes risikable, såfremt de både falder inden for de følsomme sektorer, jf. ovenstående, og hvis, der er tale om en investor, der tidligere er afvist, statskontrolleret eller sanktioneret. Dog skal samtlige investeringer, der vedrører virksomheder med deltagelse i de fælles EU-programmer deles uanset risikovurdering.

Herudover foreslås visse opstramninger ift. den nuværende samarbejdsmechanismes muligheder for at udveksle oplysninger om sager, hvor flere screeningsmyndigheder er aktive. Det screenende medlemsland skal således begrunde, hvordan det tager evt. bekymringer fra andre medlemslande og Kommissionen i betragtning. Desuden indføres bestemte tidsfrister for medlemslandenes gensidige informationsudveksling. Samtidig indføres krav om, at en given investor selv skal koordinere samtidig indgivelse af ansøgninger for selskaber med datterselskaber i flere lande, der derfor kræver tilladelse fra flere medlemslandes screeningsmyndigheder.

Endelig indeholder forslaget en ny fortrolig fælles database til at sikre en fælles oversigt over delte sager og afgørelser. Den fælles EU-database omfatter ikke klassificerede oplysninger efter det danske cirkulære om sikkerhedsbeskyttelse af informationer af fælles interesse for landene i NATO eller EU.

Retsgrundlaget for forordningen udvides, idet den reviderede udgave også omfatter investeringer mellem selskaber inden for EU. Udvidelsen skyldes, at der foruden henvisningen til artikel 207 om den fælles handelspolitik i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) også henvises til artikel 114 om indvirkninger på det indre marked.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger pt. ingen udtalelse til forslaget fra Europa-Parlamentet.

Parlamentet vedtog i januar 2024 en resolution om opbygning af en omfattende europæisk havnestrategi. Her opfordrede Parlamentet kraftigt Kommissionen til at styrke beskyttelsen af havne ved at lave en ambitiøs revision af bl.a. forordningen om direkte udenlandske investeringer. Det skal bl.a. ske ved at gøre screening af direkte udenlandske investeringer obligatorisk i alle medlemsstater og sikre, at anvendelsesområdet og de procedurermæssige aspekter er ensartede på tværs af medlemsstaterne.

I juni 2022 vedtog Parlamentet en resolution om fremtiden for EU's internationale investeringspolitik. I resolutionen understreger Parlamentet, at samarbejdsmechanismen er et vigtigt skridt i retning af bedre overvågning af udenlandske direkte investeringer i EU. Parlamentet opfordrede Kommissionen til bl.a. at vurdere forskellige muligheder for at overvåge de aktiviteter, der støttes af udgående strømme, og til at vurdere muligheden for

yderligere at præcisere, om andre sektorer bør betragtes som strategiske sektorer.

Parlamentet opfordrede endvidere Kommissionen til at undersøge muligheden for at styrke EU's screeningsmekanisme for udenlandske direkte investeringer. Parlamentet så gerne, at Kommissionen med medlemslandenes samtykke får beføjelse til at blokere investeringer, der kan udgøre en risiko for sikkerheden og den offentlige orden. Derudover skal det være muligt for Kommissionen at opfordre de medlemsstater, der endnu ikke har en, til at oprette en national mekanisme til screening af udenlandske direkte investeringer for at sikre effektiviteten af det europæiske samarbejde.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen finder, at de nuværende store forskelle i medlemslandenes investeringsscreeningsmekanismer skabe ulige konkurrencevilkår på det indre marked og unødvendige omkostninger for økonomiske aktører i sektorer, der er relevante for EU's sikkerhed eller offentlig orden. Kommissionen mener, at kun fælles handling på EU-niveau kan tilpasse de nationale screeningsordninger og give sikkerhed om regelgrundlaget til potentielle investorer med hensyn til kritisk infrastruktur, teknologi og materialer.

Ifølge Kommissionen er screening af udenlandske investeringer i EU et tværnationalt spørgsmål med grænseoverskridende konsekvenser, som skal løses på EU-niveau. En udenlandsk investering i ét medlemsland kan have en effekt ud over medlemslandets grænser. Hvis der ikke kommer et EU-tiltag, bliver medlemslandene mindre i stand til at beskytte deres sikkerhed eller offentlige orden i forbindelse med udenlandske investeringer. Dette skyldes bl.a., at en investering i ét medlemsland kan påvirke sikkerhed og offentlig orden i et andet medlemsland.

Kommissionen finder derfor et stærkt argument for handling på EU-plan for at tilpasse og harmonisere de nationale rammer for at gøre behandlingen af investeringer mere ensartet på det indre marked.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder på det foreliggende grundlag, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Den danske investeringsscreeningslov trådte i kraft i juli 2021. Loven og medfølgende bekendtgørelser udgør fundamentet for en bredspektret screeningsmekanisme, der bl.a. omfatter samfundsvigtige funktioner inden for 11 sektorer af infrastruktur og ligeledes definerer 11 kritiske teknologi-områder, hvor en udenlandsk investors opkøb af danske virksomheder i udgangspunktet vil være omfattet af investeringsscreening.

Formålet med investeringsscreeningsloven er at forhindre, at udenlandske direkte investeringer og særlige økonomiske aftaler kan udgøre en trussel mod den nationale sikkerhed eller offentlige orden i Danmark.

Ved siden af investeringsscreeningsloven regulerer krigsmaterielloven specifikt adgangen til optagelse af udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti for virksomheder, der producerer krigsmateriel i Danmark. Det følger således af lovens § 7, at virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, kun må optage udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti med tilladelse fra justitsministeren.

Endelig finder kontinentalsokkeloven anvendelse på danske eller udenlandske virksomheder, som ønsker at nedlægge elkabler eller rørledninger til transport af udenlandsk produceret kulbrinter på dansk søterritorium, jf. kontinentalsokkelovens § 3 a. Med en ændring af kontinentalsokkeloven i 2018 blev der indført en række bestemmelser, som bl.a. giver hjemmel til at inddrage udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske hensyn i afgørelsen af, hvorvidt klima-, energi-, forsyningsministeren kan give tilladelse til at nedlægge elkabler og rørledninger til transport af udenlandsk producerede kulbrinter på dansk søterritorium.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningsforslaget kan medføre ændringer i den danske investeringsscreeningslov og medfølgende bekendtgørelser. Det gælder bl.a. listen over kritiske teknologier. De udvalgte teknologier i Danmark stemmer overvejende overens med Kommissionens oplæg, men visse underkategorier skal ændres eller udvides. På området for visse finansielle virksomheder vurderes de nye definitioner også at medføre behov for udvidelse af de danske regler. Den foreslåede obligatoriske screening af investeringer i virksomheder med tilknytning til de fælleseuropæiske programmer og projekter vil også medføre ændringer i de danske regler.

Samtidig vurderes, at henvisningerne til kritiske infrastrukturer i CER-direktivet og NIS-direktivet kan medføre ændringer af de danske regler, idet virksomheder, der bliver identificeret som kritiske under direktiverne, potentielt også vil være omfattet af medlemslandenes screeningsforpligtelser.

Desuden skal det afklares nærmere, hvorvidt forslaget om en ny risikobaseret filtermekanisme til deling af sager, der skal i EU-høring, vil kræve ændringer til bestemmelserne om faseopdeling af sagsbehandlingen i den danske investeringsscreeningslov. I dag deles en overvejende del af sagerne i udgangspunktet ikke i den første fase. Med forslaget indføres dog et krav om, at der skal gennemføres en EU-høring inden for 15 dage efter modtagelsen af en ansøgning, der skal deles i mekanismen.

Som det fremgår ovenfor regulerer krigsmaterielloven adgangen til optagelse af udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti for virksomheder, der producerer krigsmateriel i Danmark. Sådanne investeringer vurderes også at være omfattet af forordnings anvendelsesområde (jf. artikel 4(4)(b) og Annex II pkt. 2). Da forordningsforslaget i sin nuværende form bl.a. indeholder særlige proceskrav og tidsfrister for udveksling af oplysninger om direkte udenlandske investeringer og risikovurderinger af direkte udenlandske investeringer i andre medlemslande, skal det afklares, hvorvidt der vil være behov for at foretage ændringer af krigsmaterielloven, som indeholder en tilladelsespligt for direkte udenlandske investeringer i virksomheder, der producerer krigsmateriel i Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes med betydelig usikkerhed at kunne have statsfinansielle konsekvenser for op til 1-2 mio. kr. årligt på grund af den styrkede samarbejdsmechanisme. Det bemærkes, at afledte nationale udgifter, som følge af EU-retsakter, afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes at have positiv samfundsøkonomisk betydning for investeringsklimaet, da forslaget styrker det indre marked. Det vurderes heller ikke at skade økonomi og investeringsklimaet eksternt og idet partnerlande som Storbritannien, Australien, Japan, Canada og USA også har indført tilsvarende ordninger.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at medføre begrænsede administrative konsekvenser for private danske virksomheder. Dette afhænger af den præcise udformning af anvendelsesområdet. For visse finansielle virksomheder kan forslaget medføre en screeningsforpligtelse, som ikke findes i dag. Den foreslåede obligatoriske screening af investeringer i virksomheder med tilknytning til infrastruktur, projekter og EU-programmer af betydning for Unionen kan også medføre administrative konsekvenser for virksomhederne. Erhvervsministeriet vil genvurdere dette ifm. implementering.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget har potentiale til at minimere risici for omgåelse ved at harmonisere medlemslandenes nationale screeningsordninger og hæve informationsniveauet og dermed potentiale til at løfte sikkerhed omkring investeringer i kritiske virksomheder i EU.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalgene for hhv. handelspolitik og konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 20. februar 2024. Høringssvar er modtaget fra Dansk Metal, Tænketanken Europa, Dansk Industri, Danske Universiteter, Green Power Denmark og Danske Re-derier.

Dansk Metal

Dansk Metal bakker grundlæggende op om Kommissionens formål om at styrke europæisk økonomisk sikkerhed i en verden med stigende geopolitisk usikkerhed. Dansk Metal har igennem længere tid påpeget, at EU er blevet for afhængige af enkelte lande på strategiske områder. Dansk Metal bakker derfor fortsat op om at gøre europæisk økonomi mere robust, samtidig med at EU fremmer frihandel.

Dansk Metal finder det afgørende, at europæiske beslutningstagere holder styr på, hvem der ejer strategisk vigtig infrastruktur, herunder blandt andet havne og internet. De seneste års kriser har sat en tyk streg under, at Europa og Danmark bliver sårbare hvis vi ikke kan producere vigtige varer selv. Dansk Metal har længe påpeget behovet for, at Europa også i fremtiden forbliver et produktionskontinent. Hvis Europa skal forblive det, så er gode rammevilkår vigtigt. Det betyder blandt andet, at strategisk vigtig infrastruktur, som resten af produktions-Europa benytter sig af, bliver drevet med Europas bedste for øje. Således at investeringer i den strategisk vigtige infrastruktur bliver foretaget i tide og for at kunne levere de løsninger, som fremtidens industri efterspørger. Under-investeringer i infrastrukturen kan medføre, at produktionen i fremtiden risikerer at flytte udenfor Europa, hvis der er bedre rammer for industrien andre steder i verden.

Dansk Metal støtter Europa-Kommissionens formål om at øge effektiviteten i screeningerne, samt at Kommissionen udvider screeningerne til også at gælde investorer, der er ejet af ikke-EU-virksomheder.

Tænketanken Europa

Tænketanken Europa anerkender, at en mere geopolitisk opdelt verden indebærer øgede udfordringer for EU's økonomiske sikkerhed. Det er samtidig afgørende, at de foranstaltninger, der træffes, klart er begrundet netop i behov for økonomisk sikkerhed og ikke ud fra skjulte ønske om konkurrencebe- grænsning og direkte protektionisme. Det er også vigtigt, at EU søger bredest mulig global opbakning bag de initiativer til økonomisk sikkerhed der træf- fes. Man skal løbende sikre den rigtige balance mellem "Promote, Protect og Partnership".

Tænketanken Europa finder, at Kommissionens forslag i ny forordning fore- kommer som rimelige tiltag, hvad angår at sikre at alle medlemslande har etableret en screeningsenhed; at sikre et minimumområde for FDI ind i EU hvor alle medlemslande skal screene; samt at udvide gruppen af udenlandske

investorer til også at omfatte EU-investorer kontrolleret af personer eller virksomheder i tredjelande.

Når EU har valgt at have denne type screening, så må den også fungere ensartet i alle medlemslande – ellers kommer der ”huller i hegnet” og det indre marked rammes.

Dansk Industri (DI)

DI anerkender Kommissionens ønske om en fælles, koordineret indsats for at afdække EU mod risici og støtter den tre-strengede tilgang ”promote”, ”protect” & ”partnership” i EU’s økonomiske sikkerhedsstrategi. Idet DI anser alle tre elementer som lige vigtige, kan DI være bekymrede for Kommissionens uforholdsmæssige store fokus på ”protect”-søjlen med initiativerne i den økonomiske sikkerhedspakke og opfordrer til, at Kommissionen på tilsvarende vis har blik for ”passende” tiltag under de øvrige søjler for at sikre EU’s konkurrenceevne.

For så vidt angår forslag om revision af FDI-forordningen, er det DI’s opfattelse, at alle EU’s medlemslande ideelt set bør screene udenlandske investeringer, ligesom at screeningen bør ske efter de samme regler og kriterier. Herved forhindres utilsigtede smuthuller for fjendtlighedsindede investeringer og europæiske virksomheder vil være beskyttet efter samme regelsæt. Derfor er DI generelt positive overfor de initiativer, som der lægges op til med revisionen. Der er primært tale om et gennemsyn af EU’s regelsæt, der dels sikrer, at de tilbageværende medlemsstater får indført screeningsmekanismer, dels kommer med forslag, der skal sikre en ensartet tilgang til investeringsscreening og styrke samarbejdet mellem medlemslande og EU-Kommissionen. Sidstnævnte lægger eksempelvis op til en forbedring af notifikationssystemet i form af bedre koordinering og strømlining af processer og informationskrav. Det er positivt, da en transparent og mere effektiv koordination på EU-niveau kan være med til at lette behandling af sager, der skal gennem screeningsprocedurer i flere medlemslande og skaber større forudsigelighed i forhold til afgørelser i de respektive medlemslande.

I forhold til forslag om at udvide ”minimums” screening til at dække nye områder, opfordrer DI EU til at anlægge en forsigtig og risikobaseret tilgang. Potentielle stramninger for indgående investeringer bør altid baseres på en grundig vurdering, der også tæller konsekvenserne for EU’s konkurrenceevne. Danmark og EU skal være en attraktiv destination for nye investeringer, og vi spænder ben for os selv, hvis investeringer fra venligt-sindede lande afvises.

Danske Universiteter

Danske Universiteter, herunder særligt Aarhus og Aalborg Universiteter, bemærker, at den samlede pakke om økonomisk sikkerhed i EU samler de relevante indsatser for sikkerhed, som der længe har været behov for at

adressere. De skitserede indsatser og indstillinger på områderne for eksportkontrol og investeringsscreening imødekommer i høj grad de observationer, som universiteterne tidligere har rejst ift. forskningssamarbejder om følsom teknologi og samarbejder med virksomheder om teknologisk udvikling. Der har længe været et behov for at få ét sæt spilleregler i EU på de områder, der adresserer de følsomme teknologiområder. Med nærværende pakke fra EU vil der på sigt komme et fælles sæt regler for hvordan man i EU håndterer samarbejder på følsomme fagområder. Det imødeser universiteterne med fuld opbakning.

Green Power Denmark

Green Power Denmark opfordrer til, at Danmark arbejder for, at forslaget om en obligatorisk investeringsscreeningsmekanisme i alle EU's medlemslande skal vedtages. Under den gældende forordning har 5 ud af 27 medlemslande ikke implementeret investeringsscreeningsregler. De nuværende regler indeholder en samarbejds mekanisme, men den er kun gældende for de lande, der har en investeringsscreeningspraksis, og forordningen pålægger ikke medlemslandene at implementere en investeringsscreeningsmekanisme. En obligatorisk implementering i alle medlemslande vil sikre harmonisering af FDI-reglerne på tværs af EU og forhindre, at de EU-lande, der ikke har en screeningsmekanisme, kan fungere som indgang til resten af EU-landene og dermed underminere hensigten med reglerne.

Dertil kommer, at udvidelsen af forordningens anvendelsesområde skal ses i lyset af, at den nuværende FDI-forordning kun gælder for direkte udenlandske investeringer. Den gælder ikke for investeringer foretaget gennem et selskab, der har en entitet i en medlemsstat, men med en ikke-europæisk ejer. Green Power Denmark finder det positivt, at man udvider forordningen til at gælde for indirekte investeringer, så europæisk afhængighed af energiteknologi fra tredjelande og fremmede magters muligheder for at kontrollere dette, udgør en mindre risiko.

Danske Rederier

Danske Rederier mener, at Kommissionen arbejder i rigtig retning med lovgivningen, ud fra en betragtning af at der arbejdes fra et evalueringsperspektiv, når det kommer til flere af elementerne i denne høringspakke. Man har haft mulighed for at evaluere på given lovgivning (f.eks. FDI-screening) i de sidste tre år – og kan nu tilrette lovgivningen efter bedste evne, samt på basis af de erfaringer man har gjort sig. Dette mener Danske Rederier er i tråd med "good governance" når det kommer til EU regulering.

Danske Rederier mener fortsat, at enhver etablering af en ramme for screening af udenlandske direkte investeringer i Den Europæiske Union bør målrettes specifikt for at tjene det formål, den er tiltænkt - nemlig at afbøde eventuelle trusler mod sikkerheden og den offentlige orden i EU-medlemsstaterne.

Derudover er det fortsat Danske Rederiers holdning, at den foreslåede lovgivning ikke må blive til en anti-handelsmekanisme, der tjener kortsigtede økonomiske nationale interesser ved at forhindre udenlandske investorer i at få fodfæste på et bestemt marked. I tillæg ønsker Danske Rederier også det størst mulige niveau af gennemsigtighed, når det kommer til myndighedsprocessen vedr. screening.

Til den konkrete revision mener Danske Rederier, at både en udvidelse af medlemsstater med inkorporerede screenings-processer, harmoniseringen af rammerne for screening – samt et system der sikrer håndhævelse - alle er positive elementer i den nye revision af lovgivningen.

Danske Rederier mener, at det også her er vigtigt med en ”level playing field” – og at snævre nationale økonomiske interesser ikke skal belønnes ved afvigelse fra screenings reguleringen. Derudover er det stadig vigtigt at holde sig for øje, at tiltrækning af investeringer til Europa er en ”skønhedskonkurrence” – og at niveauet af investerings screening ikke bør blive et konkurrenceparameter.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt bred støtte til forslagets hovedpunkter fra medlemslandene. Der forventes konsensus om behovet for obligatoriske screeningsordninger, screening af investeringer inden for EU, samt mere ensartede anvendelsesområder med et fælles minimum af følsomme sektorer. Flere medlemslande fremhæver også hensynet til at begrænse administrative byrder, sikre national kompetence og behovet for at tiltrække udenlandske investeringer, og der vurderes således at være en vis grad af konsensus omkring balancen i de principielle spørgsmål.

Forslaget imødekommer et stærkt ønske fra flere af de mest aktive medlemslande på screeningsområdet, herunder Danmark, om en fokusering af ressourceanvendelsen, hvor der er størst risiko. Drøftelserne på denne del vil forventeligt dreje sig om de præcise kriterier for en filtreringsmekanisme, og samspillet med medlemslandenes eksisterende nationale procedurer.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter forslaget. Det imødekommer behovet for en mere fælles tilgang til investeringscreening på tværs af EU i lyset af geopolitiske spændinger og teknologiske landvindinger. Det er vigtigt for regeringen at sikre lige konkurrencevilkår på det indre marked og mindre risiko for omgåelse. Det er centralt for regeringen, at balancen i kompetencefordelingen under den nye forordning fastholdes, så medlemsstaternes nationale kompetence inden for national sikkerhed og forsvar respekteres, herunder ift. de centrale dele af de nationale screeningsmekanismer, og at samarbejdsprocedurerne i forordningen udgør et supplement hertil.

Regeringen er positiv over for forslaget om at definere en fælles europæisk kerne af følsomme sektorer, mens at medlemslandene kan lægge yderligere sektorer eller typer af investeringer ind i deres nationale screeningsordninger. Regeringen finder det vigtigt, at den fælles kerne af følsomme sektorer er baseret på grundige og evidensbaserede analyser og risikovurderinger, der peger på konkrete fælleseuropæiske udfordringer og trusler inden for disse.

Regeringen finder det vigtigt at sikre koordinering af tiltag om kritisk teknologi for at skabe mest mulig klarhed for erhvervslivet, internationale investorer og forskningsmiljøerne.

Regeringen finder det positivt, at EU-samarbejdet fokuseres på de kritiske sager og vil arbejde for, at EU i de kommende år etablerer en mere ensrettet tilgang til investeringscreening, pba. medlemslandenes erfaringer fra de seneste år, herunder i Danmark. Regeringen finder det vigtigt, at forpligtelsen til at screene investeringer i virksomheder, der deltager i de relevante EU-programmer, indrettes proportionelt i forhold til formålet. Regeringen er positiv over for forslagets styrkede samarbejdsmuligheder og vil have fokus på, at de eksisterende velfungerende samarbejder fremmes yderligere.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Samlenotat om udenrigspolitiske aspekter af økonomisk sikkerhed blev oversendt den 12. juli 2023 forud for rådsmøde (Udenrigsanliggender) den 20. juli samt senere i opdateret udgave 3. november 2023. Grund- og nærhedsnotat om fællesmeddelelsen om en europæisk strategi for økonomisk sikkerhed er sendt til udvalget den 26. juli 2023 samt i opdateret udgave 27. september 2023. Grund- og nærhedsnotat om henstillingen vedr. kritiske teknologiområder for EU's økonomiske sikkerhed er sendt til udvalget den 23. november 2023.